

دین برای زندگی بهتر و اخلاقی‌تر آمده است

استاد دانشگاه مفید ضمن اشاره به کارکرد دین در هدایت بشر تصریح کرد:

استاد دانشگاه مفید ضمن اشاره به کارکرد دین در هدایت بشر تصریح کرد: دین اصولی به شما یاد می‌دهد که اگر آنها را رعایت کنید روحتان پاک تر می‌شود، به خدا نزدیک تر می‌شوید و زندگی اجتماعی انسانی تر و اخلاقی تری خواهید داشت.

به گزارش اینکنا، جلسه بازخوانی خطبه ۱۵۲ نهج البلاغه با سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا یوسفی، استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه مفید، امروز ۲۶ دی ماه به صورت مجازی برگزار شد که گزیده آن را در ادامه می‌خوانید:

خطبه ۱۵۲ سه قسمت دارد؛ یک قسمت مربوط به مباحثی در مورد وصف خداوند است که برخی شارحین نهج البلاغه می‌گویند تعبیرات حضرت در این قسمت در وصف خدا بی نظیر است و خیلی از فلاسفه و متکلمان و عرفا نمی‌توانند مثل آن بیاورند. چون بحث ما در جنبه های اجتماعی سخنان حضرت است از قسمت اول می‌گذریم. بخش دوم ناظر به بحث امامان است و حضرت می‌فرمایند جایگاه امامت به گونه ای است که هر کس آن را بشناسد مسیر درستی را در زندگی طی می‌کند و هر کس امام را نشناسد مسیر درست نمی‌رود. قسمت سومی که می‌خواهیم راجع به آن صحبت کنیم توصیفی از اسلام و قرآن است که نشان می‌دهد اسلام چیست و قرآن چیست.

عبارت حضرت چنین است: «إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى حَصَّكُمْ بِالْإِسْلَامِ وَ اسْتَخْلَصَكُمْ لَهُ وَ ذَلِكَ لِأَنَّ اسْمَ سَلَامَةٍ وَ جَمَاعَ كَرَامَةٍ، اصْطَفَى اللَّهُ تَعَالَى مَنَهْجَةً وَ بَيَّنَّ حُجَجَهُ مِنْ ظَاهِرِ عِلْمٍ وَ بَاطِنِ حُكْمٍ. لَا تَفْنَى عَرَائِبُهُ وَ لَا تَنْقُضِي عَجَائِبُهُ فِيهِ مَرَايِبُ النَّعَمِ وَ مَصَائِبُ الظُّلْمِ لَا تُفْتَحُ الْخَيْرَاتُ إِلَّا بِمَقَاتِلِهِ وَ لَا تُكْشَفُ الظُّلُمَاتُ إِلَّا بِمَصَائِبِهِ، قَدْ أَحْمَى جَمَاهُ وَ أَرْعَى مَرْعَاهُ، فِيهِ شِفَاءُ الْمُسْتَشْفِي وَ كِفَايَةُ الْمُكْتَفِي»؛ همانا خدای متعال شما را به اسلام اختصاص داد و برای اسلام برگزید، زیرا اسلام نامی از سلامت است و فراهم کننده کرامت جامعه می‌باشد، راه روشن آن را خدا برگزید، و حجت های آن را روشن گردانید. اسلام ظاهرش علم، و باطنش حکمت است، نوآوری های آن پایان نگیرد و شگفتی هایش تمام نمی‌شود.

در اسلام برکات و خیرات چونان سرزمین های پر گیاه در اوّل بهاران فراوان است و چراغ های روشنی بخش تاریکی ها فراوان دارد که در نیکی ها جز با کلیدهای اسلام باز نشود، و تاریکی ها را جز با چراغ های آن روشنایی نمی‌توان بخشید، مرزهایش محفوظ و چراگاه هایش را خود نگهبان است، هر درمان خواهی را درمان و هر بی نیازی طلبی را کافی است.

حضرت اینطوری می‌فرمایند که خداوند شما را به اسلام اختصاص داده است؛ برخی عبارت حضرت را اینطور معنا می‌کنند. این عبارت شبیه ای ایجاد می‌کند که چرا خداوند عرب ها را به اسلام اختصاص داده است؟ در برخی نسخ دیگر نهج البلاغه چنین تعبیر شده است که خدا اسلام را به عنوان نعمت در اختیار شما قرار داده است تا هدایت پیدا کنید. از نظر معنا این تعبیر دوم بهتر است. اسلام هدیه ای است که به بشر داده شده و بشر باید قدر آن را بداند. حضرت در ادامه می‌فرماید که شما وظیفه دارید از اسلام حمایت کنید. اینجا این سوال مطرح می‌شود که چرا وظیفه داریم از اسلام حمایت کنیم؟
دو دلیل برای حمایت از دین اسلام

حضرت برای اسلام دو خصوصیت مطرح می‌کند؛ اول اینکه اسلام علامت سلامت است یعنی اگر یک نفر به دستورات اسلام عمل کند آن فرد در یک سلامت و آرامش و صلح قرار می‌گیرد. اگر جامعه ای به این دستورات عمل کند در سلامت و صلح و آرامش قرار می‌گیرد. بنابراین اگر واقعا اسلام در جامعه ای پیاده شود اثرش این است که در جامعه صلح و آسایش وجود داشته باشد. اگر می‌بینید در جامعه خیلی کارها به نام اسلام می‌کنیم ولی جامعه به صلح و آرامش نمی‌رسد معلوم می‌شود اسلامی که در جامعه هست واقعا اسلام نیست.

دومین خصوصیت اسلام این است که می‌خواهد یک کانون و محوری از بزرگواری و کرامت به شما عطا کند. اگر اسلام در جامعه ای پیاده شود آدم هایش آدم های کریمی می‌شوند، آدم های باشخصیتی می‌شوند و در جامعه اسلامی کسی فرمانبر غیر خدا نمی‌شود. این دو خصوصیت علامت اسلام است، یکی اینکه انسان کریم و بزرگ منش می‌شود و دیگری سلامت و صلح؛ این دو خصوصیتی است که حضرت به عنوان علامت اسلام بیان می‌کند.

حضرت در ادامه می‌فرماید قرآن و اسلام حالتی دارد که شگفتی هایش فناپذیر نیست و تمام نمی‌شود؛ این خیلی مهم است.

بعد حضرت می فرمایند دین اسلام مثل سفره ای است که نعمت در آن برای بشر فراوان است و مثل چراغی است که ظلمت ها را به آدم نشان می دهد. اصلا ما دین را برای چه می خواهیم؟ ما می خواهیم در تاریکی چراغی باشد تا راه را از چاه تشخیص دهیم. اسلام هم برای همین آمده است که راه را به ما نشان دهد.
دین برای هدایت، سلامت و کرامت آدم ها

در مجموعه فرمایشات حضرت در این خطبه چهار نکته خیلی مهم برای ما وجود دارد؛ اول اینکه حضرت صراحتاً می فرماید دین برای هدایت بشر و سلامت و کرامت آدم ها است. این خیلی مهم است. هر وقت دیدیم چیزی به نام دین آمده و نتایجش این نیست، معلوم می شود واقعا دین نیست. اسمش اسلام است ولی پوستین وارونه است. دوم اینکه طبق این فرمایش امیرالمومنین(ع) اسلام دین جامعی است و وظیفه اش هدایت بشر است. نکته ای که اینجا اشتباه می شود این است که ما می دانیم اسلام برای هدایت است ولی انتظاراتی از آن داریم که این انتظارات غلط است. فرض کنید پیش یک پزشک خوب بروید و از او در مورد اقتصاد، راهنمایی بخواهید. خب تخصص این شخص اقتصاد نیست. مسئله دین هم همینطور است و قرار نیست دین در همه امور دخالت کند. دین برای بهتر زندگی کردن ما است. دین اصولی به شما یاد می دهد که اگر آنها را رعایت کنید روحتان پاک تر می شود، به خدا نزدیک تر می شوید، زندگی اجتماعی انسانی تر و اخلاقی تری خواهید داشت. این چیزی است که ما از دین باید توقع داشته باشیم.

نکته سوم اینکه قرآن همیشه تازگی دارد و ما باید درک جدیدی از آن پیدا کنیم. آخرین نکته هم این است که اینجا حضرت می فرماید قرآن و اسلام کامل است ولی بقیه کار دست علما و مردم به عنوان مجریان دین است. یک وقت معدنی را در اختیار شما قرار می دهند ولی اینکه چگونه از آن استفاده کنید به عقل شما برمی گردد. مثال بزنم؛ ما می گوئیم فقه ما فقه دینی است ولی در جامعه مسائل مستحدثه زیاد است آیا می شود مثل گذشته بنشینیم و یک نفر بگوید به همه ابعاد فقه مسلط هستم و همه مسائل را از من بپرسید. خیر، اینطوری نیست بلکه فقه باید تخصصی شود. اگر می خواهیم دین را درست عرضه کنیم باید تخصصی شود و مثل سابق نیست یک نفر رساله بنویسد و همه مسائل را بیان کند بلکه برخی مسائل بسیار پیچیده هستند و نیازمند تخصص است. اگر حریم دین را نگه داریم، می بینیم دین چقدر برای زندگی بهتر و حکومت بهتر به ما کمک می کند.خ-